

APOPTHEGMATA,
PARABOLÆ ET
SIMILITVDINES EX OPTI-

MIS VTRIVSQUE LINGVÆ SCRIPTORIBUS post omnes herculeos labores per

CONRADVM Lycosthenem Ru- *Antorem Germana*
beaquensem collecta. *hujus operis in hoc*

Cum indicibus locupletissimis. *plurimum*

PARISII,

Apud Iacobum du Puy.

MDCCLXXXI.

de l'École de la Compagnie de Jésus de Salaz, de la Libr.

DE VSU APOPTHEGMATVM
SIVE SENTENTIARVM, NEC
non etiam similitudinum selectis-
simarum.

* * *

Primo cuique quam maximè necessarios esse locos
hosce communes apophthegmatum siue sententiã
ac etiam similitudinum ex optimis vtriusque lin-
guæ scriptoribus selectarum, hinc facile constare
potest. nam & philosophis & oratoribus, atque
Imperatoribus regibusque & principibus, duci-
busque, atque privati hominibus ad communia
obeunda omnium vita munita, studiisque exornata suppellex hinc est lo-
cupletissima, & non solum ad bene dicendam, sed etiam, quod longe
prestantius est, ad bene agendum: vtriusque enim hinc exempla præ-
possunt illustria eorum, qui in Deos si non velati reipsa fuerunt, saltem
vere Deo proximos esse eorum & dicta & gesta testantur. Privatõ
enim hominum vnunquenque primùm admonet Socrates, vt virtutis
desiderio non minus quam patriæ semper teneatur: & propterea etiam
abstinentissimam vitam agat, & voluptates omnes veluti Sirenes fu-
giat. Beatus enim, inquit Rias, est, non qui diues est & concupitis po-
tatur, sed qui nihil concupiscit. Hoc autem privatum quemque decere,
atque etiam duces maximos, facile constat ex admonitione Aristidis
ad Themistoclem: nam cum Themistocles summam boni ducis laudem
desiniret, scire ac præscire hostium consilia, Et istud inquit, ò Themis-
tocles, faciendum est, sed imprimis oportet habere manus continentès:
hac enim egregij ducis præcipua laus est, vt videlicet etiam & ipse ni-
hil concupiscat, præcipueque manibus linguaq; & ventri temperet at-
que pudendis. Ad Imperatores verò etiam extat admonitio Demo-
criti: nam, inquit, imperator inuictus & fortis est, non hostiũ, sed volu-
ptatum victor. A privatum verò spectare potest admonitio Epicuri,
qua docet hac arte ditescere quosque facile, non si presentibus alia ad-
tecerint, sed si usum atque necessitatem persuasam sibi circumsiderint.
Hæc porro per pauca admonitionis exẽpla, hinc proposita volui, vt quã-
ta sit libri utilitas magis innotescat: nam non solum principibus &
cuique privatõ habentur hinc admonitiones accommodatissima sed &
actionibus in omnibus, & dũ sani sumus, & dum egrotamus siue etiã
cũ amicis siue cum hostibus agamus, vel serio vel iocose, & præter iam
dictas habentur etiã admonitiones, ad iudices, ad milites, ad monar-

CATALOGVS AVTORVM,
EX QVORVM LVCVBRATIO-
*nibus Apophthegmata à Conrado Lyco-
sthene deprompta sunt.*

GRÆCI.

Abdias Babylonix epi-
scopus.

Ælianus Sophista.

Antonius monachus.

Appianus Alexandrinus.

Aristo.

Aristoteles Stagirita.

Arrianus Nicome.

Athenæus.

Callistratus.

Corn. Celsus.

Diodorus Siculus.

Diogenes Babylonius.

Diogenes Laërtius.

Diogenes Vinopenfis.

Diogenianus.

Dion Cassius Cocceius.

Dion Nicæus.

Dion Prusæus.

Dionysius Halicarn.

Epictetus.

Epiphanius episcopus.

Constantiensis in Cy-
pro.

Euagrius monachus.

Eusebius Pamphili.

Flavius Iosephus.

Herodianus.

Herod. Halicarnas.

Lucianus Samosatensis.

Maximus monachus.

Mosonius Tyrrenus.

Nicephorus Calistus

Xanthopulus.

Phauorinus Arelatensis.

Philo Iudæus.

Philostratus.

Plutarch Chæroneus.

Polybius Megalopolitã.

Polyæus Macedo.

Procopius.

Socrates Constãtinopo-
litanus.

Sozomenus.

Io. Stobæus.

Theodoretus Cyri epi-
scopus.

Xenophon Athenien.

Xiphilinus abbreviator.

Dionis Nicæi.

A V T O R V M.

Zezeſ de varia hiſtoria.

L A T I N I.

AElius Lampridius.
 AElius Spartianus.
 AEmilius Probus.
 Ammianus Marcellinus.
 Antonius Florent.
 L. Apuleius Afer,
 Aurelianus.
 D. Aurelius Auguſtinus.
 Aurelius Victor,
 M. T. Cicero.
 Columella.
 Q. Curtius.
 Eutropius preſbyter.
 Fabius Quintilianus.
 Flavius Vopifcus.
 L. Florus.
 Iul. Frontinus.   An-
 A. Gellius.   na-
 D. Hieronymus.   les.
 Iulius Capitolinus.
 Juſtinus, Trogi Pompeij.
     abbreviator.
 T. Linius Patauinus.
 Lucius Annæus Seneca.
 Macrobius   Autelius
 Theodoſius.
 Paulus Diaconus.
 Plinius iunior.

Plinius ſenior.
 Suetonius Tranquillus.
 Sulpitius Seuerus.
 Trebellius Pollio.
 Valerius Maximus.
 Sext. Viſtor Vitæſis epi-
     ſcopus.
 Vitruuius.
 Vulcatus Gallican.

R E C E N T I O R E S.

Aeneas Syluius.
 Albertus Crantius.
 Alexander Neapoli.
 Angelus Politianus.
 Angelorum,
 Bauarorum,
 Flandrenſium,
 Gallorum,
 Germanorum,
 Heluetiorum,
 Hiſpanorum
 Lubecenſium,
 Monafterij Hirtſfeldē-
     ſis.
 S. Galli, in Heluetiis,
 Polonorum,
 Saxorum,
 Scottorum,
 Ultraieſtinorum,
 Vngarorum.

C A T A L O G V S.

Antonius Bonfinius.	Hadrianus Barlandus.
Antonius Constantius	Hermolaus Barbarus.
Fanensis.	Iacobus Spiegelius.
Antonius Panormitan ^o .	Ioannes Auentinus.
Baleus de scriptoribus	Ioannes Cuspinianus.
Anglicis.	Ioanes Magnus Gothus
Batista Egnatius.	Archiepiscopus Vspa-
Bartholomæus Facius.	lensis.
Io. Bocatius.	Ioannes Stella sacerdos
Phil. Beroaldus,	Venetus.
Fla. Blondus.	Iordanes de origine Go-
Brufonius Contursinus.	thorum
Cælius Rhodiginus.	Iouianus Pontanus
Coccius Sabellicus.	Lambertus Sahafnabur-
Conradus à Lichtenau:	gensis monachus.
quem hætenus ob	Marulus Spalatensis.
nomen incognitum,	Olaus Magnus Gothus.
Abbatem vrspergen-	Otho Frisingensis epi-
sem appellarunt.	scopus.
Cornelius Agrippa.	Paulus Iouius nucerinus
Erasmus Rhoterodamus.	episcopus.
Franciscus Patricius Se-	Petrus de Natalibus, epi-
nensis.	scopus Equilinus.
Franciscus Pettarcha.	Pius Pontifex.
Franciscus Trapha.	Platina.
Fulgosus Genuësis, quem	Pogius Florentinus.
alij Fregosium etiam	Polydorus Vergilius.
vocant.	Pomponius Lætus.
Gaguinus Gallus.	Raphael Volateranus.
Georgius Lilius Britan-	Rauisius Textor Miuer-
nus.	nensis.
Guido Bituricensis.	Ritius Neapolitanus.

APOPHTHEG- MATVM LOCI COM- MUNES,

Conrado Lycosthene collectore.

De abstinentia.

Socratis dictum.

SOCRATES eum qui virtutem, tâquam patriam, intueri desiderabat, admonerat, vt abstinentissimâ vitam agens, voluptates omnes, veluti Sirenes, fugeret. Stobæus ser. 3.

Eiusdem.

Socrates consulebat iis qui conuiuantes cupiditates frenare nō poterant, vt abstinent ab illis quæ persuaderent, vt nō famelicendo comederent, neque sitiendo biberent. Hęc enim esse aiebat, que ventribus, capitibus, atque animis noceant. Xenophon, de dictis & factis Socratis. Stob. ser. 15.

Biantis.

Bias Prieneus beatum quidem eū esse dicebat, qui & diues esset, & cupitis potiretur. Sed eum qui nihil concupisceret, lōgè beatiorem fore. Maximus ser. 3. de Castitate.

Aristidis.

Aristides Milesius philosophus, quū Græcis tributa indixisset, tâto paup̄rior rediit, quantū absumpserat in peregrinatione. Atqui in tali genere functionis solent alij mellem opimam metere. Eò magis ille cauit, ne quid suspicionis eiusmodi conflaret sibi, proinde suis impendis rē gessit. Put. in Græc. apoph.

Eiusdem.

Quum Themistocles irrideret Aristidis consilium, hoc agētis vt census esset in tuto, dicens eam laudē non esse viri, sed scrinij tuto seruātis autum: deinde summam boni ducis laudē definiret, scire ac præscire hostium cōsilia: Et istuc, inquit, ô Themistocles faciendum est: sed in primis oportet habere manus abstinentes, atque hæc egregij ducis præcipua laus est. Hoc

Nonnulla notatu dignissima.

<i>Diouysij.</i> Optandum potius bonam mentem quam quæ ad hominis felicitatem conferunt.	fo. 69
<i>Diouysij.</i> Admirandæ amicitia exemplum.	fo. 53
<i>Antisthenis.</i> Qualem vxorem ducere oporteat.	fo. 170
<i>Timonis.</i> Improbissimi amoris causa.	fo. 208
<i>Lycurgi.</i> Ciuitas quid sit.	fo. 224
<i>Demosthenis.</i> Mulieri vita seruata, gæleonum conspiratio elusa.	
<i>Sigismundi imp.</i> Germani plurimum tribuunt nobilitati.	fo. 268
<i>Aristipps.</i> Multi plus sumptus curandis equis, quam filiis erudiendis impendunt.	fo. 301
<i>Socratis.</i> Bona fama quomodo paranda.	fo. 331
<i>Fabricij.</i> Admiranda fides erga hostem.	fo. 339
<i>Diogenis.</i> Hominis nomen more brutorum viuentibus non tribuen- dum.	fo. 426
<i>Fab. Maximi.</i> Autoritas non spernenda.	fo. 625
<i>Alexandri Seueri.</i> Imperatoris in coërcendis militibus exemplum verè Chri- stianum.	fo. 673
<i>Alphonsi.</i> Mors bene morientibus est vita.	fo. 709
<i>Augusti.</i> Diëtio, præsens, ad tria tempora refertur.	fo. 738
<i>Socratis.</i> Philosophia morum magistra.	fo. 827

Plura notare per otium non licuit.

GENEROSE INDOLIS
AC ANTIQVISSIMA NOBILITATE
claris adolescentibus, IOANNI CONRADO,
atque IOANNI VVOLFANGO, ab Annuil,
fratribus, IOANNIS ALBERTI viri clarissimi
filiis, CONRADVS LYCOSTHENES
Rubeaquensis S.

VVM ante biennium Apophthegmatum meorum locos communes ederem, Adolescentes nobilissimi, statueram, si studium meum à doctis probaretur, eadem statim ratione ex Patribus orthodoxis, ac ethnicis authoribus probatis, collectas similitudines subiicere. At cum ipsa rerum tractatio, immensi laboris difficultas atq; afflictæ etiã valetudinis meæ rationes obstarèt: in aliud vsque tẽpus differre, quàm rudẽ indigestãque molẽ obtrudere studiosis malui. Præmittere autẽ Erasmi nostri Rõerodami, Germaniæ phœnicis, Christiana pietatis atque politioris literaturæ vindicis constantissimi, ex Aristotele, Theophrasto, Plutarcho, Plinio & Seneca, Parabolas à me in locos communes redactas, modò placuit. Quòd libellum aliàs ob immensam utilitatem, iam multis annis in Scholis quasi attritum, ob nouum & ad vsum maiorem accommodatum ordinem, magis gratum futurum sperarem. Idem autem in eodem libello ante annos viginti, non infeliciter sanè præstitit Georgius Maior, vir de humanioribus literis, & Ecclesia Christi in primis benemeritus. Verum cum is neglectis aliis, ea duntaxat ob peculiarem quandam eruditionem edidisset, quæ Erasmus, additis tantum collationibus suis, ex philosophiæ potissimum penetralibus deprompsit: ego, qui omnes

PARABOLÆ SI- VE SIMILITVDINES

DES. ERASMI ROTERO-
dami in loco communes stu-

*dioforum gratia
redactæ.*

A

Abdicatio.

T infaniam, qui fratris imaginē veneretur, cor-
pus pulset ac verberet: Ita stultū sit amare in
adoptiuo nomen, verum fratrem abdicare,
aut odisse. Plut.

Abſtinentia.

Vt qui ſacrum exhibent, ipſi nihil inde gu-
ſtant: Ita quidam alios accipiunt, ipſi abſti-
nentes. Plut.

Abuſus rerum pernicioſus.

Prometheus, Satyrum cum primum videns ignem velle am-
plecti, admonuit eum exurere contingentem, at oculis præbe-
re lumen, Calefacit inquit, & ſerui artibus: Sic eadem res, vt-
cunque vteris, ita pernicioſa eſt, aut vtilis. Plut.

Si multi inebriantur vino, non ob id incidēdæ vites, ita vt fe-
cit Lycurgus, ſed potius admouendi fontes: ita ſi multi abu-
tantur poëtica, non protinus abiicienda, ſed adhibenda cautio,
vt fiat ſalutaris. Plut.

Vt in rerum natura quæ ſpectatiſſimæ florēt, celerrimè mar-
ceſcūt, veluti roſæ, lilia, violæ, cum alia durēt. Ita in hominū vi-
ta quæ florētiffima ſunt, citiſſimè vertūtur in diuerſum. Plinius
lib. 9. cap. 15.

Polypus ſtupidum alioqui animal, in captādīs cunctis incre-
dibili vritur ſolertia. Ita quidam ad ſolum quæſtum ſuum ſa-
piunt, alibi pecudes meræ. Plin. lib. 9. ca. 19.

Vina vaſis infuſa è taxo factis, mortifera ſunt: Ita ſalutaris alio-
quin eruditio, ſi incidet in hominem peſtilentem, moribus il-
lius redditur noxia. Plin. lib. 16. ca. 11.